

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

Teie 08.07.2026 nr 13-3/2395-1
Meie 08.10.2026 nr 11-4/2026/660-2

Elering AS-i vastus Haljala-Kukruse vahelise maanteelõigu riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja KSH I etapi aruande eelnõude kohta

Lugupeetud Erkki Keldo

Käesoleva kirjaga esitab Elering AS (edaspidi Elering) oma seisukohad Haljala-Kukruse vahelise maanteelõigu riigi eriplaneeringu asukoha eelvaliku ja KSH I etapi aruande eelnõude kohta.

Planeeringualale jäävad Eleringi poolt hallatavad elektri- ja gaasitaristu objektid, mille puhul tuleb arvestada kaitsevöönditega. Ehitusseadustiku §76 (1) ja §77 (1) kohaselt on elektri- ja gaasipaigaldise kaitsevöönd seda ümbritsev maa-ala, kus kinnisasja kasutamist on piiratud elektri- või gaasipaigaldise ohutuse ja kaitse tagamiseks. Kaitsevööndi ulatus ja kaitsevööndis tegutsemise kord on sätestatud ehitusseadustiku §70 lõike 8 alusel kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega 25.06.2015 nr 73. Kooskõlas Ehitusseadustiku §70 (2) ja (3) sätetega pole lubatud paigaldiste kaitsevööndisse rajada ehitisi ilma ülekandevõrgu omaniku Elering AS-i kooskõlastuseta. Ehitise kaitsevööndi ning selles tegutsemise lubatavuses tuleb juhinduda EhS § 70 lõike 2 punktides 1–6 sätestatud kaitsevööndis keelatud tegevustest. Kõik ristumised Eleringi taristuga ja kaitsevööndis planeeritavad tegevused tuleb kooskõlastada Eleringiga.

Edastame Teile teabe planeeringualale jäävate Elering AS-ile kuuluvate olemasolevate ning kavandatavate elektri- ja gaasitaristuobjektide kohta. Lisaks edastame olemasoleva taristu asukohaandmeid sisaldavad Shape-failid (Lisa 1), et taristuobjektid oleks võimalik kanda maakonna vektorkaardile.

Olemasolevad elektripaigaldised planeeringualal:

Alajaamad planeeringualal:

Alajaama nimi	Pinge (kV)
LVT	110
Püssi	330
Haljala	110
Uhtna	110
Viru-Nigula	110
Püssi DC – EL2	450
Põhja	110
Koljala	330

Elektriliinid planeeringualal:

Liini_tähis	Nimetus	Pinge (kV)	Liini tüüp
ESTLINK2	EstLink2	450	kaabelliin
L060	Rakvere - Kadrina	110	õhuliin
L073	Kotinuka - Püssi	110	õhuliin
L076	LVT - Põhja	110	õhuliin
L077	LVT - Põhja	110	õhuliin
L103	Püssi - Rakvere	110	õhuliin
L103B	Uhtna haru	110	õhuliin
L115	Rakvere - Kunda	110	õhuliin
L115A	Haljala haru	110	õhuliin
L123	Püssi - LVT	110	õhuliin
L124A	Viru-Nigula - Kunda	110	õhuliin
L124B	Viru-Nigula - Aseri	110	õhuliin
L125	Püssi - MVT	110	õhuliin
L126	Püssi - Aseri	110	õhuliin
L127	Püssi - Niidu	110	õhuliin
L135	Püssi - Ahtme	110	õhuliin
L137	Püssi - Uus-Kiviõli	110	õhuliin
L190	Püssi - LVT	110	õhuliin
L191	Püssi - MVT	110	õhuliin
L300H	Püssi haru	330	õhuliin
L360	Püssi - Rakvere	330	õhuliin
L364	Viru - Püssi	330	õhuliin
L379	Aruküla - Koljala	330	õhuliin
L511	Koljala - Balti	330	õhuliin

Olemasolevad gaasipaigaldised planeeringualal:

Gaasijaotusjaamad, katoodkaitsejaamad ja kraanisõlmed, mis planeeringualal asuvad:

Tähis	Nimetus	Tüüp
KJ04	Essu KJ	katoodjaam
KJ16	Kukruse KJ	katoodjaam
KJ18	Kunda1 KJ	katoodjaam
KJ37	Padaoru KJ	katoodjaam
KJ41	Purtse KJ	katoodjaam
KJ46	Rannu KJ	katoodjaam
G008	Rakvere GJJ	gaasijaotusjaam
G009	Viru GJJ	gaasijaotusjaam
G006	Aseri GJJ	gaasijaotusjaam
G005	Kiviõli GJJ	gaasijaotusjaam
G004	Nitrofert GJJ	gaasijaotusjaam
G095	Kunda HKS	harukraanisõlm

G048	Varudi LKS	liinikraanisõlm
G111	Rakvere GJJ KK	gaasijaotusjaam kaitsekraan
G098	Aseri HKS	harukraanisõlm
G112	Aseri GJJ KK	gaasijaotusjaam kaitsekraan
G037	Aseri LKS	liinikraanisõlm
G094	Kiviõli HKS	harukraanisõlm
G079	Kohtla-Nõmme LKS	liinikraanisõlm
G055	Nitrofert LKS+HKS	liinikraanisõlm+harukraanisõlm
G096	Rakvere HKS	harukraanisõlm
G097	Viru HKS	harukraanisõlm

Planeeringuala läbiva gaasitorustiku andmed:

Torustik	Torustiku nimetus	Alamtorustiku tähis	Alamtorustiku nimetus	DN	Kategooria
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T110	T110 Kohtla-Järve LKS - Nitrofert LKS	500	D
T3	Tallinn - Jõhvi D38 I	T220	T220 Varudi LKS - Haljala LKS	200	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T115	T115 Nitrofert LKS - Kohtla-Nõmme LKS	500	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T125H	T125H Aseri GJJ haru	150	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T120H	T120H Kiviõli GJJ haru	100	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T130	T130 Varudi LKS - Haljala LKS	500	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T140H	T140H Viru GJJ haru	150	D
T3	Tallinn - Jõhvi D38 I	T210	T210 Kohtla-Nõmme LKS - Aseri LKS	200	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T120	T120 Kohtla-Nõmme LKS - Aseri LKS	500	D
T7	Tartu - Rakvere D55	T380	T380 Pandivere LKS - Lihulõpe LKS	500	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T125	T125 Aseri LKS - Varudi LKS	500	D
T3	Tallinn - Jõhvi D38 I	T215	T215 Aseri LKS - Varudi LKS	200	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T135H	T135H Rakvere GJJ haru	350	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T115H	T115H Nitrofert GJJ haru	350	D
T4	Tallinn - Jõhvi D38 II	T130H	T130H Kunda GJJ haru	300	D

Elektripaigaldiste kaitsevöönd

Õhuliini kaitsevöönd on maa-ala ja õhuruum, mida piiravad mõlemal pool piki liini telge paiknevad mõttelised vertikaaltasandid, ning mille ulatus mõlemal pool liini telge on:

- 35 kV (kaasa arvatud) kuni 110 kV nimipingega liinide korral 25 meetrit;
- 220 kV kuni 330 kV nimipingega liinide korral 40 meetrit.

Maakaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.

Lisaks elektripaigaldiste kaitsevööndist tulenevatele piirangutele peab uute ehitiste kavandamisel arvestama olemasolevate ehitiste ohutuse tagamiseks vajalike meetmetega. Ehitisi ja rajatisi ei ole lubatud kavandada ega ehitada õhuliini sihialasse. Sihiala laius:

- 110 kV liini teljest – 16 m;
- 330 kV liini teljest – 22 m.

Elektrituulikute osas tuleb arvestada nõutavat tuuliku vahekaugust 110 ja 330 kV liinidest hetkel kehtiva standardi *EVS-EN 50341-2-20:2018 ELEKTRIÕHULIINID VAHELDUVPINGEGA ÜLE 1 kV Osa 2-20: Eesti siseriiklikud erinõuded (SEN)* alusel. Nimetatud standardi järgi on vähim horisontaalne kaugus elektrituuliku torni telje ja õhuliini lähima juhtme vahel (tuule puudumisel) tuuliku masti kahekordne kõrgus.

Tuulepargi ühendusliini kaitsevöönd võib kattuda Eleringi õhuliini kaitsevööndiga. Õhuliini planeerimisel on nõutav telje kaugus Eleringi õhuliini teljest:

- kahe 330 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 40m;
- 330 kV ja 110 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 35m;
- kahe 110 kV õhuliini telgede vaheline kaugus - 20m.

Tuulepargi õhuliini ja Eleringi õhuliini ühistele mastidele rajamine ei ole lubatud. Maakaabli ja 110 kV õhuliini vaheline kaugus on õhuliini teljest kaablini vähemalt 15m. Maakaabli ja 330 kV õhuliini vaheline kaugus on õhuliini teljest kaablini vähemalt 25m.

Gaasitorustiku kaitsevöönd

Gaasitorustiku kaitsevööndi ulatus mõlemal pool gaasitorustikku vastavalt MKM määrusele 25.06.2015 nr 73 on:

- D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga <200 mm torustiku korral torustiku keskjoonest 3 meetrit;
- D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga ≥ 200 mm ja <500 mm torustiku korral torustiku keskjoonest 5 meetrit;
- D-kategooria gaasipaigaldise nimiläbimõõduga ≥ 500 mm torustiku korral torustiku keskjoonest 10 meetrit.

Gaasitorustiku juurde kuuluva gaasipaigaldise (gaasijaotus-, gaasimõõte- ja gaasireguleerjaam) kaitsevööndi ulatus piirdeaiast, hoone seinast või nende puudumisel seadmest on D-kategooria gaasipaigaldise korral 10 meetrit.

Gaasitorustikuga seotud maakaabelliini kaitsevöönd on piki kaablit kulgev ala, mida mõlemalt poolt piiravad liini äärmistest kaablitest 1 meetri kaugusel paiknevad mõttelised vertikaaltasandid.

Elektrituulikute vahekauguse määramisel D kategooria gaasitorustikust lähtume üldtunnustatud Euroopas rakendatud praktika GPG („Good Practic Guide“) dokumendist „UKOPA/GP/013 Edition 1, 17. juuni 2017“. Nimetatud dokumendi kohaselt on vähim horisontaalne kaugus D kategooria gaasitorustiku ja tuuliku masti vahel poolteise kordne (1,5 kordne) tuuliku masti kõrgus.

Gaasitorustiku ohutuskuja määratlemine ehitiste projekteerimisel gaasitorustiku asukoha piirkonnas

Standardi EVS 884:2026 „Maagaasitorustik. Projekteerimise põhinõuded üle 16 baarise töö rõhuga torustikele“ punkti 3.18 sõnastuse kohaselt on ohutuskuja gaasitorustiku ja ehitise vaheline vahekaugus ohutuse leevendamise eesmärgil. Ohutuskuja väärtus määratakse standardi EVS 884:2026 punkti 5.11 kohaselt. Gaasitorustiku lähipiirkonnas toimuvate planeeringute menetlemisel tuleb arvestada asjaoluga, et gaasitorustikku ümbritseval maa-alal projekteerimisel ja ehitamisel tuleb ette näha vastavad meetmed projekteeritava ehitise kaitseks leevendamaks ohtusid, mis lähtuvad gaasipaigaldisest. Sellisteks gaasipaigaldisest lähtuvateks ohtudeks, millega tuleb arvestada, on näiteks süttimata gaasilekkest, gaasipilve plahvatused, põleva gaasi soojuskiirgusest ja torustiku rebenemisega kaasnev plahvatus ning jugatuli.

Üheks oluliseks leevendusmeetmeks saab olla gaasitorustiku ohutuskujasse ehitamise keeld. Gaasitorustiku ohutuskuja ja gaasitorustiku asukoha lähipiirkonnas rakendatavad kaitsemeetmed peavad olema piisavad, et kaitsta inimeste tervist ja elu gaasitorustike tekitatud müra, vibratsiooni, õhusaaste ja lõhnade ning ohuolukorra tekkimisel gaasitorustiku käitamisel.

Täiendavad nõuded gaasitaristuga arvestamiseks

Edasistes planeerimis- ja projekteerimisetappides tuleb arvestada järgmiste tingimustega:

- gaasitorustiku kaitsevööndis on keelatud kooskõlastamata tegevused, mis võivad kahjustada gaasitorustikku;
- gaasitorustiku ja teede ristumiste planeerimisel ning ehitusprojekti realiseerimisel tuleb järgida standardite EVS 884:2026 „Maagaasitorustik. Projekteerimise põhinõuded üle 16 baarise töö rõhuga torustikele“ ja EN 1594 nõudeid, tagades nende nõuete täitmise ka ristumiskoha väljaehitamisel;
- kõik ehitusdokumendid ja -projektid, mis hõlmavad gaasitorustiku kaitsevööndit ja/või ohutuskuja ala, tuleb kooskõlastada Elering AS-iga ning koostada gaasitorustikku puudutavas osas vastavalt Elering AS-i tehnilistele tingimustele;
- kõik ehitusprojekti realiseerimiseks ja tööde läbiviimiseks vajalikud kulud, sealhulgas gaasitorustiku kaitseks rakendatavate meetmete kulud, kannab projekti arendaja või projekti omanik;
- kõik päringud, taotlused, kooskõlastustaotlused ja teavitused palume saata e-posti aadressile vho.kooskolastused@elering.ee.

Planeeringualale ja selle lähikümbrusse jäävad Eleringi planeeritud investeeringud

330kV L360 Rakvere-Püssi:

Rekonstrueeritakse kogu pikkuses (56,7 km) 330 kV õhuliin Püssi-Rakvere L360 (joonisel oranž) olemasolevas liinikoridoris. Rakvere alajaama juures viiakse L360 ja L506 eraldi mastidele. L360 Rakvere-Püssi rekonstrueerimisel tõstetakse sellega ühistele mastidele 110 kV õhuliinid L115 Kunda-Rakvere, L103 Rakvere-Püssi ja L126 Aseri-Püssi.

110kV L103 Rakvere-Püssi:

L103 viiakse täies pikkuses ühisriputusse L360 õhuliiniga.

Uhtna alajaam:

Uhtna alajaam ehitatakse H-skeemiga alajaamaks uues asukohas Uhtna haru L103B ja L360 ristumiskoha lähedal. Liini L103 Rakvere-Püssi asemel tekivad Rakvere-Uhtna L103 ja Uhtna-Püssi L079. Olemasoleva Uhtna haruliini L103B demonteeritakse koos vana Uhtna alajaamaga. Uhtna sisestused rajatakse eraldi mastidele, kasutades ära olemasolevat Uhtna haru L103B koridori.

110kV L115 Kunda-Rakvere:

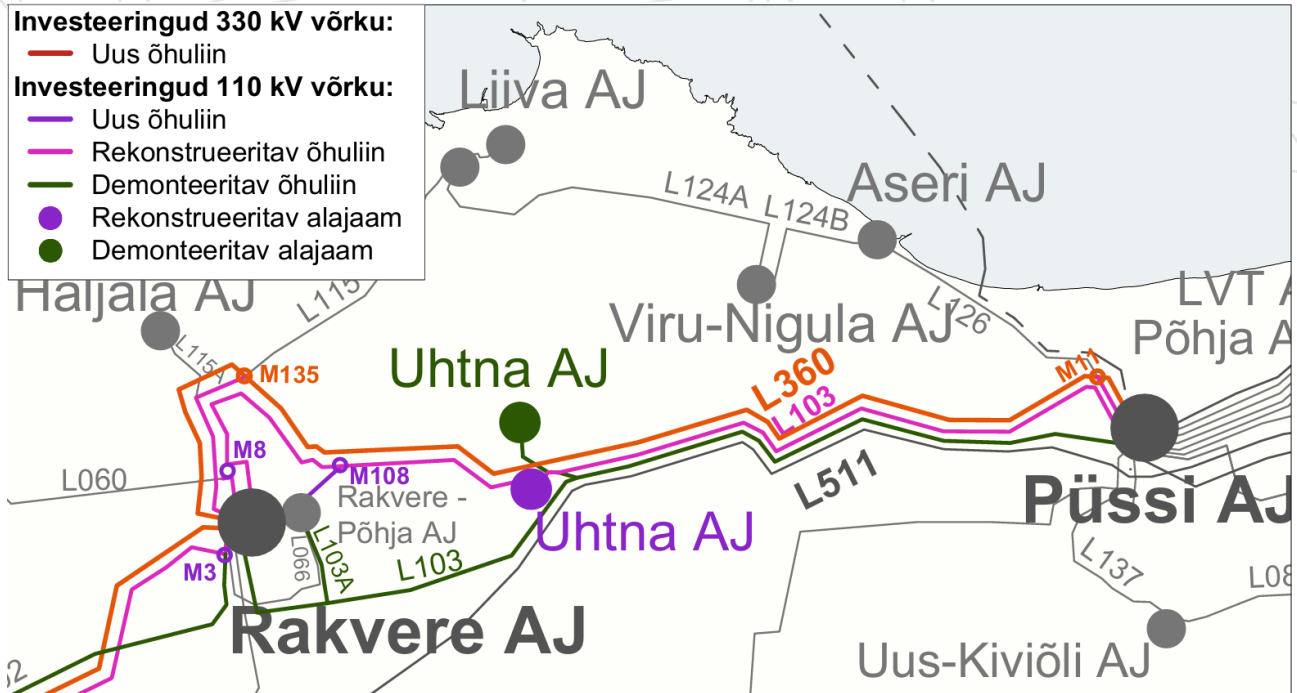
L115 Kunda-Rakvere ühisriputus L360 ja L103-ga algab L360 mastist 135 kuni L060 ja L360 ristumiskohani (L060 mast 8). Mastist 8 kuni Rakvere alajaamani rajatakse olemasolevasse L060 liinikoridori L060 ja L115 jaoks uus kaheaheelaline 110kV õhuliinilõik.

110kV L126 Aseri-Püssi:

L126 Aseri-Püssi viiakse L360-ga ja L103-ga ühistele mastidele mastist 11 kuni Püssi alajaamani.

110kV Rakvere-Põhja haru L103A ja Rakvere - Rakvere-Põhja L066:

L103A rajatakse uues koridoris ja ühendatakse L103 liinile haruna L360 mastist 108.

Joonis 1. Planeeritud investeeringud

Õhuliini L360 ja sellega seotud 110 kV elektriliinide ehitustööde valmimine on kavandatud perioodiks 2038-2040.

Gaasiülekandevõrgu osas ei ole Eleringil planeeringualal ega selle lähiümbruses lähiaastateks investeeringuid kavandatud.

Elering on Eesti elektri- ja gaasisüsteemihaldur, kes vastutab energiasüsteemi toimimise eest. Selleks arendab Elering kõrgepinge- ja gaasivõrku ning tagab ühendused, mille kaudu energia liigub üle Eesti ja naaberriikide vahel. Energiasüsteemis tegutsevad Eleringi kõrval ka tootjad, müüjad, jaotusvõrguettevõtted, bilansi-, reguleerimis- ja agregeerimisteenuse pakkujad. Elering keskendub sellele, et energia jõuaks tootjatelt jaotusvõrguni kiiresti ja katkematult.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Rebeka Kukk
 Elektrisüsteemi analüütik
Rebeka.Kukk@elering.ee

LISAD:

1. Elering AS-i olemasolevad elektri- ja gaasipaigaldised Haljala-Kukruse maantee riigi eriplaneeringu planeeringualal (.zip formaadis pakitud *shape* failid)